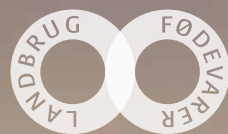

SEKTIONEN FOR
STØRRE JORDBRUG

2021

Beretning

Udvalget for Større Jordbrug

Christina Ahlefeldt-Laurvig

Oreby & Berritzgaard Gods
Formand for Udvalget for Større Jordbrug

Søren Wümpelmann Juhl

Skaarupgaard Gods
Næstformand i Udvalget for Større Jordbrug

Nicolas de Bertouch-Lehn

Lungholm Gods

Anita Halbye

Høvdingsgaard

Christian Holck

Næsbyholm-Bavelse Gods

Christian Sehestedt Juul

Ravnholt Gods

Kristian Lundgaard-Karlshøj

Ausumgaard

Året der gik

Her i begyndelsen af 2022 kan vi se tilbage på et 2021, der på mange måder var ganske begivenhedsrigt.

Vigtig landbrugsaftale

Det er svært at se tilbage på året uden at komme ind på arbejdet med den landbrugsaftale, der kommer til at være definerende for udviklingen af vores erhverv de kommende år. Da Rasmus Prehn den 4. oktober trådte frem og bekendtgjorde indgåelsen af en historisk bred og historisk ambitiøs landbrugsaftale, lød der et lettelsens suk mange steder rundt omkring i landet. Fødevaresektoren havde holdt sammen i forhandlingerne, og det ser vi nu resultatet af.

Den brede aftale sikrer os arbejdsro, og vi kan være godt tilfredse med, at der er bred opbakning blandt Folketingets partier. Vi skal dog også være vågne. For der skal leveres på de opstillede mål. Bl.a. skal dansk landbrug nedbringe udledningen af drivhusgas med 55-65% frem mod 2030. Der skal dog allerede følges op engang i løbet af 2023-24. Hvis ikke landbruget frivilligt leverer - dann haben wir andere Methoden. Derfor er det vigtigt, at vi kommer i arbejdstøjet allerede nu. For de større jordbrugs vedkommende føler jeg mig dog ret overbevist om, at vi nok skal gøre vores for at levere. Og vi vil tage de muligheder, som der også ligger i landbrugsaftalen, til os.

Ny CAP-reform

I det hele taget er 2021 et år, hvor vi er blevet en del klogere på vores fremtidige rammebetingelser. En væsentlig del af disse fastsættes i Bruxelles. I 2021 fik vi med indsen-

delsen af den nationale CAP-plan en vis klarhed om, hvad vi kan vente af den fælles landbrugspolitik i 2023-2027, og hvordan de fremtidige støttemuligheder ser ud. Kagen bliver som forventet mindre, men vi har undgået de værste ulykker, og de nye eco-schemes er efter vores indsigelser også endt med at se nogenlunde fornuftige ud. Vi slipper for forvridende støtteløfter og omfordeling. Vi har desuden kæmpet benhårdt for, at der indføres eco-schemes, der belønner tiltag inden for biodiversitet og bæredygtighed, som så mange som muligt vil kunne søge. Ministeriet har til dels lyttet til os, men ordningerne ser desværre ikke ud til at blive så brede som vi havde ønsket, hvilket selvfølgelig er utilfredsstillende. Det er desuden fortsat usikkert, hvor stor en del af de ca. 25 pct., som de direkte betalinger reduceres med, vi kan se frem til at kunne dække på anden vis. Disse spalter har ikke plads til en grundig gennemgang, for det er kompliceret stof, men hvis du bladrer et par gange, finder du en mere grundig indføring i, hvad vi er kommet i mål med, og hvad der venter i de kommende år. På det kommende forårsseminar har vi også givet det en særlig plads.

Vi kæmper for ejendomsretten

Det har også været et år, hvor vi har kæmpet med efterdønningerne af mink-sagen. Ingen af os glemmer, hvordan et helt erhverv med 44 minutters koordinationsmøde og et enkelt pressemøde kunne blive lukket helt ned. Hele 2021 har de nu tidligere minkavlere kæmpet for at modtage deres retmæssige erstat-

ning, men det har i skrivende stund fortsat lange udsigter. Sagen minder os om, hvor vigtigt det er, at vi står vagt om vores basale, grundlovssikrede rettigheder, for vi kan ikke tage dem for givet.

I medlemmer ejer noget af den smukkeste natur i Danmark, og vi tager hjertens gerne mod besøgende. Mange har dog kastet deres kærlighed på vores arealer uden nødvendigvis at have den fornødne respekt for den private ejendomsret. Det gælder i forbindelse med første corona-bølge, hvor folk valfartede ud på vores arealer. Og det gælder i lige så høj grad for de kommende naturnationalparker, hvor Miljøministeriet spekulerer over at inddrage private arealer uden for alvor at tænke over, hvad der skulle være incitamentet til det. I Større Jordbrug har vi haft særligt fokus på adgangsregler i året der er gået, og vi kommer også til at følge etableringen af de nye naturnationalparker helt til døren.

Nu står vi så igen midt i en nedlukning, hvor de medlemmer, der afholder konferencer og andre events kan se frem til tabt omsætning. Vi skal tage corona-smitten yderst alvorligt, men det må være rimeligt at forvente, at de erhverv, der rammes af de nuværende restriktioner, vil blive kompenseret for de ofre de bringer for fællesskabets bedste.

Udsætning af gråænder er truet

En anden branche, der har været stærkt truet i 2021, er opdræt og udsætning af gråænder til jagt. I Udvalget for Større Jordbrug har vi kæmpet en hård kamp i Vildtforvaltningsrådet. Vi har sammen med Danmarks Jægerforbund og Dansk Skovforening foreslået

en ny model for fortsat udsætning af gråænder. Fra den anden side af forhandlingsbordet har en række grønne organisationer kæmpet for at stoppe muligheden for udsætning af gråænder til jagtformål. Resultatet blev en delt indstilling, som landede på miljøministerens bord. Miljøministeren har dog endnu ikke reageret på indstillingen, og håbet er derfor, at det kan give anledning til fornyede drøftelser i Vildtforvaltningsrådet. Forhåbentligt vil det være muligt at finde frem til et fælles kompromis, der kan sikre, at vi også efter 2022 kan beholde et erhverv, der er en vigtig del af vores jagtkultur.

En del af årsagen til, at vi nu udfordres af de grønne organisationer, er, at der ikke er blevet indrapporteret i stilstrækkelig grad. Enhver udsætning af fasan, agerhøne og gråand skal indberettes digitalt til Miljøstyrelsen, men det sker desværre i al for lille grad. Det er vores ansvar, og vi kan hjælpe os selv gevaldigt ved at huske indrapporteringen.

Fortsat jagt i strengt beskyttet natur

Mulighederne for jagt har i det hele taget været truede. 10 pct. af EU's areal skal udlægges som strengt beskyttet natur. I foråret lagde EU-Kommissionen op til, at bl.a. jagt og fiskeri ikke skulle være tilladt på disse arealer. Takket være en stor både national og fælleseuropæisk politisk indsats er dette krav nu taget ud af en nyligt publiceret vejledning. Det er et klart eksempel på, at det kan betale sig at råbe op, hvis man udsættes for urimeligheder.

Det vil vi fortsætte med. Også i 2022.

Blandede driftsresultater og stigende inflation

Om man går ud af 2021 med hænderne over hovedet eller med hængende skuldre afhænger meget af, hvilken driftsgren man beskæftiger sig med. Som I kan se længere omme i denne årsberetning, var det endnu et glimrende år at være planteavlere, mens svineavlerne fortsat må skue efter bedre tider.

Fælles for os alle er, at energipriserne og inflationen generelt er på vej op, hvilket alt andet lige gør det dyrere at være landmand. Det betyder, at vi skal blive bedre til at forrente vores aktiver, herunder den unikke bygningsmasse, der er kendetegnende for mange af jer medlemmer. Her spiller beskatning også en betydelig rolle. Regeringens tilbagetrækningsreform skal finansieres, og det kan blive for blandt andet vores penge. Det vil igen i 2022 være blandt vores væsentligste fokusområder.

Klimaregnskaber på vej

Vi bliver stadig mere sårbare over for eksterne påvirkninger som vejrforhold, husdyrsygdomme og politiske forhold. Især de flere tilfælde af ekstremt vejr, der er en følge af klimaforandringerne, vil blive en udfordring for planteavlerne fremadrettet. Det er nok ikke meget, den enkelte bedrift kan gøre for at reducere klimaforandringerne. Men mange af os forsøger, og den indsats vil vi gerne kunne dokumentere. Sidste år rullede vi i samarbejde med Conterra et projekt ud, der skulle gøre det muligt for vores medlemmer at erhverve sig et klimaregnskab. Indsatsen går ikke helt så hurtigt som ventet, men vi nærmer os. På årsmødet vil I få et indblik i, hvor langt vi er, og hvad I kan vente jer fremover.

Herregårdsudvalget

Herregårdsudvalget skal arbejde for at sikre de bedste vilkår for drift og udvikling af godser og herregårde i Danmark. I forbindelse med sidste års årsmøde, blev det klart, at mange af vores medlemmer var og fortsat er udfordrede af de store menneskemasser, der som følge af corona-epidemien valfarter ud på vores arealer. Derfor satte vi sammen med Dansk Skovforening i marts fokus på adgangsregler i den private skov. Her gav udvalgte medlemmer eksempler på, hvilke udfordringer, løsninger og muligheder den øgede tilstrømning kan give. Skovforeningen er en væsentlig alliancepartner, som vi også vil have tæt kontakt med fremover.

I september gik turen så med færgen til Samsø, hvor vært Anders Danneskiold Lassen stod klar til at tage imod og fortælle om Brattingborgs arbejde med energi, naturpleje og skov- og landbrugsdrift. Vi havde også fokus på brugen af klimaregnskaber. I Herregårdsudvalget er vi meget taknemmelige for, at I medlemmer gerne viser frem på jeres bedrifter, og håber, at vi kan lave et lignende besøg i 2022.

I en længere periode har vi arbejdet med at få etableret en forsikringsordning, særligt målrettet vores historiske ejendomme. Efter at have undersøgt sagen til bunds har vi desværre måttet konkludere, at der ikke var de synergier mellem os og forsikringsselskaberne, som vi havde håbet på. Dette arbejde sættes derfor i bero. Hvis nye muligheder byder sig, er det dog et projekt, vi er villige til at genoptage.

I Herregårdsudvalget har vi et rigtig godt samarbejde med Historiske Huse og Bygnings Frednings Foreningen (BYFO). Det er vigtigt for os, da de er et væsentligt talerør bl.a. ift. at sikre fokus på de særlige problemstillinger, der gør sig gældende for ejere af fredede og bevaringsværdige bygninger på landet. Det samarbejde ser vi frem til at styrke i 2022. Det kan vi bl.a. gøre takket være Jacob De Neergaard, der ejer godset Gyldenholm på Vestsjælland. Han er blevet valgt ind i bestyrelsen for BYFO. Han har samtidig også sagt ja til at indtræde i Herregårdsudvalget. Det forventer vi os rigtig meget af.

I 2022 har vi også fokus på vores arrangementer. Efter en lang vinter har vi savnet at mødes med jer, og vi håber, at der vil være mulighed for flere fysiske arrangementer, end tilfældet har været de seneste par år. Årets første medlemsmøde er allerede på plads. Det bliver 25. marts, hvor Yara i Fredericia har været så venlige at lægge hus til. Her vil vi sætte fokus på en eventuelt kommende CO2-afgift for landbrug, og hvad man i den forbindelse skal have styr på som landmand, og hvilke redskaber, man kan benytte til at begrænse sin bedrifts udledning.

Nicolas de Bertouch-Lehn

Lungholm Gods
Formand for Herregårdsudvalget

Anne Sophie Iuel

Petersgaard Gods

Anne Sophie Gamborg

Møllerup Gods

Erik Vind

Sanderumgaard

DIT JURIDISKE LANDBRUGSTEAM

– VI DÆKKER HELE DANMARK

HOS HJULMANDKAPTAIN møder du et dedikeret team, som varetager dine interesser. Vi har specialister inden for alle relevante juridiske områder, som relaterer sig til landbruget, og et særligt fokus for os er lodsejernes ejendomsret.

Få bl.a. rådgivning vedrørende

- Ekspropriation
- BNBO
- Generationsskifte
- Køb og salg af bedrifter
- EU-retlig regulering
- Miljøforhold
- Tvister med myndigheder
- Kontrolbesøg
- Strafferetlige forhold
- Solcelle- og vindmølleprojekter
- Forpagtningsforhold
- Bestyrelsesarbejde

HjulmandKaptain Landbrug

**SØREN NØRGAARD
SØRENSEN**
Advokat (H), Ejerpartner
Fagchef Landbrug

**ANKER LADEN-
ANDERSEN**
Advokat (H), Ejerpartner

BIRTE RASMUSSEN
Advokat (H), Ejerpartner

SØREN EHLERT
Advokat (L), Ejerpartner

CASPER NØRGAARD
Advokat (L), Managing
Partner

**LARS ØSTERSTRAND
MIKKELSEN**
Advokat

**MIKKEL BUCHWALD
MØLLER**
Advokat

**METTE MYRUP
MORTENSEN**
Advokat

Kontakt os for et uforpligtende møde på telefon 7015 1000,
eller læs mere på hjulmandkaptain.dk

HjulmandKaptain

VORES VIDEN ER DIN STYRKE

Ny pesticidstrategi sætter rammerne for 2022-2026

I skrivende stund er forhandlingerne om en ny pesticidaftale i fuld gang. Det forventes, at der ligger en ny aftale i starten af 2022, som sætter rammerne for indsatser og prioriteringer frem til 2026. I Sektionen for Større Jordbrug er pesticider et fokusområde, og vi følger derfor nøje forhandlingerne.

Danmark er uden tvivl et foregangsland på at bruge pesticider med mindst muligt aftryk på miljøet. Opgørelser fra EU og Miljøstyrelsens bekæmpelsesmiddelstatistik taler et tydeligt sprog. Belastningen er over en tiårig periode godt og vel halveret. I samme periode er det kun reduceret med 21 pct. i gennemsnit på tværs af EU*.

Det sætter tingene i perspektiv, og det er derfor vigtigt, at yderligere indsatser for at reducere miljøbelastningen

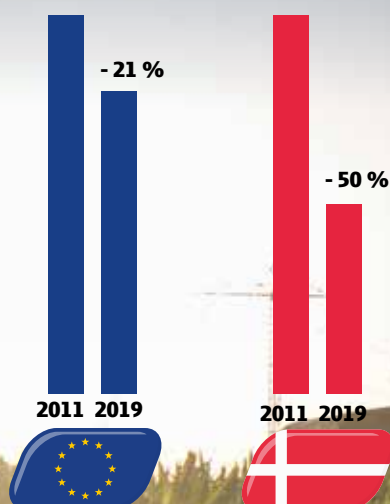
sker intelligent. Det er fx gennem videreudvikling og implementering af præcisionsteknologi. Allerede på nuværende tidspunkt er der stor vækst i præcisionsteknologi som fx GPS og sektionskontrol til gødning og pesticider. Det bidrager særdeles positivt til at gøre brugen mere præcis og effektiv. Men også droneteknologi kombineret med pletsprøjtning af ukrudsarter som tidsler har potentiale til at markante reduktioner i forbruget. Landbrug & Fødevarer har med 'glyphosathandlingsplanen', der blev lanceret tidligere år, gjort en målrettet indsats for at udbrede brugen af droner og pletsprøjtning. Vi arbejder for at fortsætte af dette spor, hvor det er gennem udviklingens vej, at kommende reduktioner findes. Det gavner både miljø og bundlinje.

Pesticidbelastningsindekset skal revurderes

Det vides i skrivende stund, at regerin-

gen vil sætte et nyt måltal for yderligere fald i belastningen af det samlede nationale forbrug af pesticider. Med sidste aftale var målet 1,96 i det såkaldte pesticidbelastningsindeks, som Miljøstyrelsen hvert år opgør. PBI tager højde pesticidernes miljø og sundhedsmæssige belastning, og hvor store mængder der er brugt af forskellige midler. I de seneste år har vi faktisk nået måltallet og været et stykke under.

Hvor lavt regeringen og aftaleparterne vil sætte næste måltal, er ikke afklaret, men det er vores holdning, at reduktioner skal nås med præcisionsteknologi. Derudover skal reduktioner nås ved gennem hurtigere godkendelse af nye og mere bæredygtige midler, hvor der hos Miljøstyrelsen desværre er en sagspukkel af godkendelser, der venter på at komme igennem. Miljøstyrelsen lider desværre stadig af kompetencetab pga. udflytningen til Odense

*Udviklingen i EU's harmoniserede pesticidindikatorer - 2011-2019 (mst.dk),

MOF, Alm.del - 2020-21 - Bilag 444: Bekæmpelsesmiddelstatistik 2019, fra miljøministeren (ft.dk)

i 2019. Vi støtter derfor, at styrelsen får flere ressourcer til arbejdet med godkendelse.

Der er også muligheder i nye biologiske midler, som supplement til pesticider. Alternativer til konventionelle pesticider har politisk bevågenhed, og der er indikationer på, at det kan udgøre et supplement – men næppe en erstatning af pesticider.

Omstrukturering af pesticidafgiften

Regeringen har lagt op til, at pesticidafgiften omstruktureres. I Sektionen for Større Jordbrug mener vi, at den helt burde afskaffes. Alternativt bør basisafgiften fjernes. Basisafgiften er en afgift pr. kg aktivstof i pesticidprodukterne – dvs. den ikke har noget med belastningen af det specifikke middel at gøre. Den generelle afgift er derimod hængt op på belastningen og varierer derefter, så de mest belastende stoffer får højeste afgift og vice versa.

Det tyder på, at basisafgiften står for skud. I en pressemeddelelse fra Miljøministeriet fremgår, at regeringen ønsker at gøre de mest belastende midler dyrere og de mindre belastende billigere. Det begrundes bl.a. med, at basisafgiften rammer økologerne, som også anvender midler, der rammes af basisafgiften. Hvis basisafgiften fjernes, og den generelle afgift stiger, vil det selvfølgelig få konsekvenser. Det følger vi meget nøje og arbejder for at forstå konsekvenserne af en omlægning. Vi modarbejder en forøgelse af den generelle afgift baseret på belastning, men det er tvivlsomt om, det vil møde politisk opbakning.

IPM – integreret plantebeskyttelse

Et andet område, som vi forventer, kommer til at spille en rolle i kommende strategi er IPM. IPM står for integreret plantebeskyttelse og er en fællesbetegnelse for tiltag, der forebygger og begrænser forekomst af ukrudt, svampesygdomme og skadedyr, så

behovet for pesticider minimeres. Det handler fx om sundt sædskifte, valg af dyrkningsteknik, såtidspunkt og monitorering af skadevoldere.

IPM-principperne er langt hen ad vejen fornuftige principper, vi kender fra det gode landmandskab. De er samtidigt det vigtigste redskab ift. forebyggelse og bekæmpelse af resistent ukrudt – et voksende problem i Danmark.

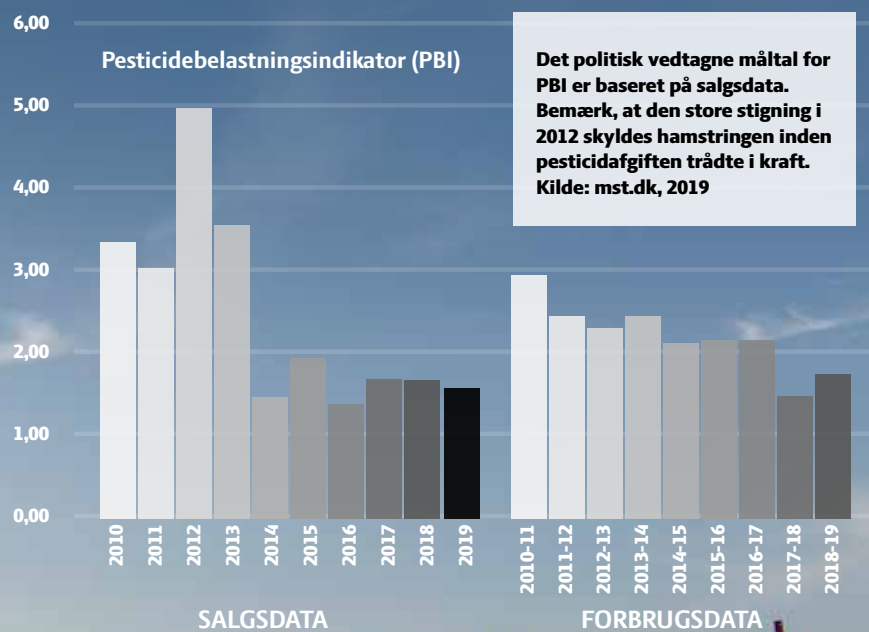
I Sektionen for Større Jordbrug støtter vi IPM og indsats mod udbredelsen resistent ukrudt og skadevoldere. Det har også god synergi med præcisionslandbrug, som også er et væsentligt element til opfyldelse af IPM-principperne og vores mål om at bruge pesticider 'så lidt som muligt – så meget som nødvendigt'.

Flere midler til grundvandsområdet

Med tillægsaftalen til sidste pesticidstrategi blev det aftalt, at kommuner og vandforsyningsselskaber skal være færdige med at indgå frivillige aftaler eller udstede påbud om ophør med brug af pesticider i de BNBO'ere, hvor kommunen vurderer, at der er behov inden udgangen 2022. Hvis partierne bag pesticidaftalen ikke vurderer, at resultatet er godt nok, kan det lede til et generelt sprøjteforbud i BNBO med en national kompensationsordning. Det går desværre meget langsomt med frivillige aftaler, og vi mener derfor, at der skal mere tid, og at processen bør forlænges med mindst to år.

Landbrug & Fødevarer arbejder for en udbygning af det unikke danske varslingsystem for pesticider – bedre kendt som de såkaldte VAP-marker, hvor pesticider testes under virkelige dyrkningsforhold. Det unikke danske VAP-program er en garanti for, at pesticider kan bruges forsvarligt. Vi arbejder derfor for flere midler til at teste for alle pesticider, der anvendes i

Miljøstyrelsens bekæmpelsesmiddelstatistik.

Indtjeningsforhold for

Planteproducenterne forventes generelt at opnå et godt resultat i 2021. Den forholdsvis høje indkomst i 2021 følger en ligeledes ganske fornuftig indkomst i 2019 og 2020.

Vejrmæssigt var vækståret 2020/21 samlet set nogenlunde gennemsnitligt, men med meget uensartet vejr med skiftevis tørt/vådt og køligt/varmt gennem årstiderne.

Udbytteneiveauet i 2021 for landet som helhed forventes på et lidt lavere niveau end de to foregående år, som i gennemsnit gav gode høstudbytter.

Afgrødepriserne var stigende gennem 2021, og slutter året på et historisk set meget højt niveau. Årsagen til de høje prisniveauer er dels globalt set ustabil vejr i de store afgrødeområder og dels en fortsat stor efterspørgsel efter afgrøder til såvel humanernæring som foder. Ikke mindst Kina står som en af de helt store købere og importører, idet Kinas egenproduktion ikke er tilstrækkelig til at dække behovet hos de animalske producenter og den store befolkning med hastigt stigende købekraft.

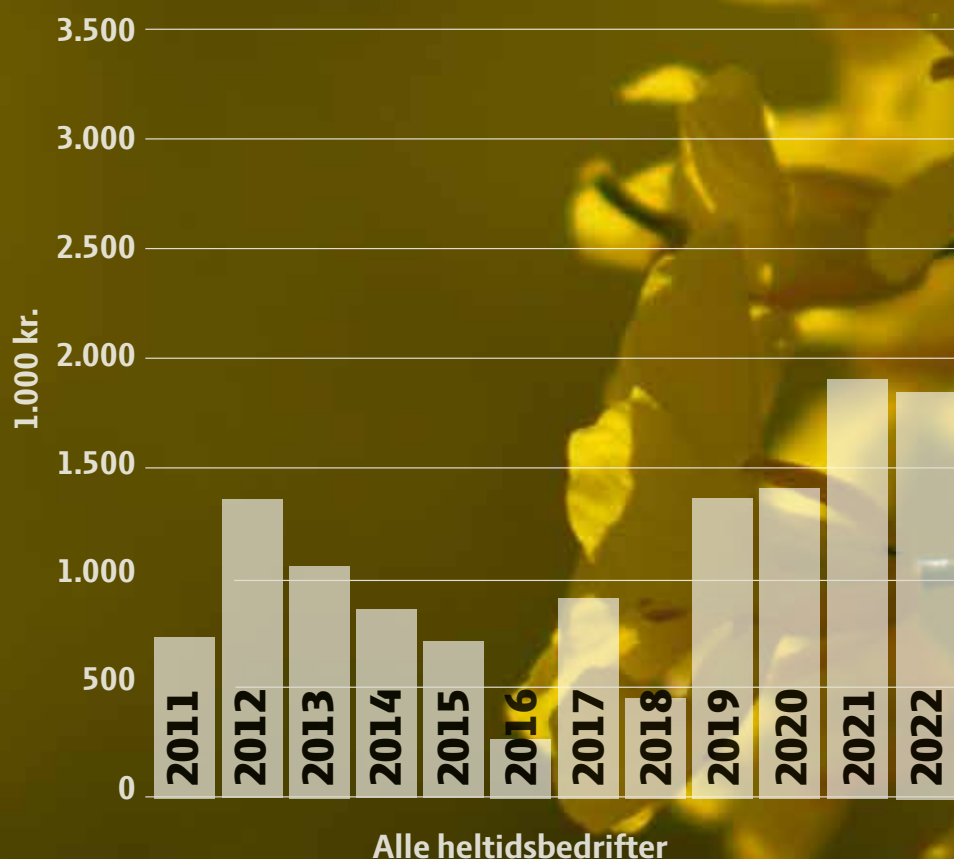
Samtidig med stigende priser er også flere væsentlige omkostningsposter steget. Det gælder eksempelvis handelsgødning, el og diesel. De højere omkostninger medfører, at prisstigningerne på afgrøderne ikke slår fuldt igennem på indkomsten. Men på trods af høje omkostninger og nogenlunde gennemsnitlige udbytter forventes prisstigningerne at være tilstrækkelige til, at plantepro-

ducenternes indkomst i 2021 ender på et lidt højere niveau i 2021 end de seneste par år, hvor indkomsten også var ganske fornuftig. Vi skal helt tilbage til 2012 for at finde et niveau på højde med indkomsterne i perioden 2019-2020 og det forventede niveau i 2021-2022.

I forhold til forventningerne til indkomstudviklingen i 2022, så har efteråret 2021 givet relativt gode vilkår for etableringen af vintersæd. Det forventes desuden, at afgrødepri-

serne forbliver høje frem til ny høst. Da der samtidig har været og fortsat er gode muligheder for at sælge 2022-høsten til relativt høje priser, forventes bruttoudbyttet at holde et fortsat højt niveau i 2022. Omkostningsniveauet forventes dog tilsvarende at forblive på et højt niveau et godt stykke ind i det nye år, hvilket vil lægge en dæmper på udviklingen i driftsresultaterne.

Driftsresultat - planteavlsbedrifter over 300 ha.

planteavlere i 2021

Sygdomme rammer de animalske producenter

2021 har været præget af forskellige sygdomme; Covid-19, svinepest og fugleinfluenza.

Covid-19 påvirker råvarepriserne generelt. De værste følgevirkninger af pandemien udfoldede sig i starten af 2020 med globale nedlukninger. Derved blev afsætningen til food service sektoren, som er et udpræget højprissegment, kraftigt reduceret. Situationen synes at gentage sig over

vinteren 2021/22, hvilket lægger en dæmper på efterspørgslen fra dette segment, hvorved afregningspriserne presses.

Svinepest i blandt andet Kina, Tyskland og Polen påvirker priserne på slagtegrise og smågrise. Mens svinepesten i Kina har en positiv prisseffekt i Danmark på grund af et større kinesisk importbehov, påvirker svinepest i EU priserne negativt, da de ramte landes tidligere eksport nu primært skal afsættes inden for EU.

Det trykker priserne. I særdeleshed har svinepesten i EU påvirket de danske smågrisepriser, da de typisk tyske og polske aftages efterspørgsel er faldet væsentligt - hvis den da ikke helt er ophørt, for der foregår en kraftig reduktion af griseproduktionen i flere europæiske lande. Også i Kina tilpasses produktionen midlertidigt på grund af lave priser og dårlig produktionsøkonomi. Denne produktionstilpasning er forudsætningen for, at priserne igen kan stige over foråret/sommeren.

Fjerkræproducenterne har haft et særdeles vanskeligt år, idet de både har været ramt af fugleinfluenza og høje foderpriser. Fugleinfluenza har ramt lokalt, mens de høje foderpriser påvirker fjerkræproducenterne generelt.

Mælkeproducenterne er ikke i samme grad ramt af specifikke sygdomme rettet mod mælkeproduktionen. Covid-19 påvirker afsætningsmulighederne til højpris-segmentet, men ellers er mælke markedet ved årsskiftet 2021/22 primært kendetegnet ved en ubalance med høj efterspørgsel og begrænset udbud. Det har ført til prisstigninger på mejeriprodukter, og de høje priser sikrer mælkeproducenterne et fornuftigt bytteforhold på trods af høje omkostninger.

Også i 2022 vil de forskellige sygdomme - Covid-19, svinepest og fugleinfluenza – påvirke mulighederne for at producere og afsætte fødevarer, ligesom prissætningen på landbrugsråvarer vil blive påvirket. I sagens natur er udviklingen i sygdommene usikre, og der kan derfor forekomme store prisforskydninger gennem 2022.

Kilde: SEGES Innovation

Bedste tredjedel

Hvad kan vi forvente af den fremtidige landbrugspolitik?

I årets medlemsbreve har vi i flere tilfælde skrevet om de elementer, der var på tegnebrættet ift. den kommende CAP-periode, der strækker sig fra 2023-2027. Nu er det tid til at samle lidt op og gå lidt mere i dybden med de enkelte elementer.

Denne artikel indeholder en oversigt over den lovgivningsramme, der er politisk enighed om i Bruxelles og de hovedlinjer, der er lagt ud for den danske implementering. En del af disse blev lagt fast i forbindelse med indgåelsen af landbrugsaftalen og i hø-

ringerne af den danske CAP-plan, der er en plan for implementeringen af EU's landbrugspolitik i Danmark. Her ved årsskiftet har den danske regering sendt den nationale CAP-plan, der bl.a. fastlægger indholdet af de kommende eco-schemes til godkendelse i Bruxelles.

En langstrakt proces.

Aftalen om det kommende landbrugsbudget og fordelingen af midlerne har været lang tid undervejs, men i juni i år indgik Europa-Parlamentet og Ministerrådet endelig en politisk aftale om reglerne for EU's landbrugspolitik

for perioden 2023-27. En af grundstenene i aftalen er, at EU's landbrugspolitik i fremtiden skal levere mere, end den gør i dag på den grønne dagsorden. Hovedelementerne i aftalen er følgende:

Grundbetaling bliver til basisindkomststøtte

Den nuværende grundbetaling omdannes til en basisindkomststøtte, der vil blive på et lavere niveau end den nuværende støtte til grundbetaling og grønne krav. Det skyldes den nye grønne øremærkning, hvor minimum 25 pct. af den direkte støtte skal øre-

Grøn øremærkning – eco schemes og landdistriktsprogram

I den politiske aftale om grøn omstilling af dansk landbrug er det besluttet, at der i Danmark indføres 6 forskellige støtteordninger kaldet eco-schemes.

- Økologisk arealtilskud. Økologisk arealtilskud overgår fra at være en landdistriktsordning med flerårige tilsagn til at være et et-årigt eco-scheme. Den eksisterende ordning i landdistriktsprogrammet ophører, når tilsagnsperioden for de eksisterende tilsagn udløber.
- Miljø- og klimavenligt græs. Der gives tilskud til arealer, der har været udlagt med græs i omdrift eller permanent græs, der ikke har været omlagt eller pløjet i mindst to eller flere sammenhængende år forud for det år, hvor der gives støtte. Arealet må ikke omlægges eller pløjes i det år, hvor der søges støtte. Ordningen er tiltænkt til at have en kompenserende effekt for særligt kvægsektoren i forbindelse med udjævningen af hektarstøtten. Derudover er formålet med ordningen at udsætte pløjningen af græsarealer, hvorved der opnås en miljø- og klimaeffekt på det enkelte areal.
- Ekstensivering med slæt. Ordningen kan søges af landmænd, der har omdriftsarealer med mindst 6 pct. kulstofindhold og på randarealer i ådale. Arealerne skal udlægges med græs og må ikke gødes og afgræsses. Der skal foretages minimum ét årligt slæt, hvor biomassen fjernes fra marken. Formålet med ordningen er reducere udledningen af drivhusgasser og kvælstof fra arealerne og forberede dem til udtagning ved at udpine næringsstofindholdet (særligt fosfor). Ordningen kan søges som en landdistriktsordning allerede i 2022.
- Planteproduktion. Ordningen giver tilskud til frugt, bær, grøntsager, oliefrø, bælgssæd (med undtagelse af raps), rodfrugter, hør, hamp og kartofler, hvis landmanden dyrker en afgrøde mere end der stilles krav til under GLM 7, og den ekstra afgrøde fylder mere end 5. pct. af omdriftsarealet. Derudover skal den/de støtteberettigede afgrøder fylde mindst 5 pct. af omdriftsarealet. Ordningen er tiltænkt at have en kompenserende effekt for udjævningen for producenter af stivelseskartofler og sukkerroer. Derudover er formålet at under-

mærkes til nye grønne 1-årige ordninger kaldet eco-schemes. Det er frivilligt for landmanden at søge støtte under ordningerne. Medlemslandene skal ud fra en behovsanalyse beslutte, hvilke ordninger, der udbydes. Det er dét, som regeringen har gjort med den nationale CAP-plan.

Det er desuden muligt for medlemslandene at udjævne hektarstøtten og afskaffe betalingsrettighederne. Det har Danmark med indgåelsen af landbrugsaftalen fra oktober valgt at gøre. Udjævningen bliver suppleret af en række tiltag og ordninger, der skal kom-

pensere de sektorer, der vil blive hårdt ramt af udjævningen. Det forsøges gjort via særlige eco-schemes til kvæg- og mælkesektoren samt til stivelseskartoffelsektoren og sukkerroesektoren, jf. nedenstående boks.

Når hektarstøtten er blevet udjævnet og reduceret med de midler, der obligatorisk er øremærket til grønne ordninger i den kommende periode, kan den enkelte landmand forvente at få et ensartet hektartilskud (basisindkomststøtte) på i størrelsesordenen 1.900 kr. per hektar i 2023 faldende til i størrelsesordenen 1.700 kr. per hektar i

2026-27. Bemærk – disse tal er behæftet med stor usikkerhed! Dertil kan landmanden søge supplerende tilskud enten i landdistriktsprogrammet eller under de nye eco-schemes.

Basiskrav for at modtage landbrugsstøtte

Krydsoverensstemmelseskravene kommer fremover til at hedde konditionalitetskrav. De nuværende grønne krav afskaffes og erstattes af en række nye såkaldte GLM-krav. Disse krav vil være basiskrav for at modtage landbrugsstøtte. Hvis disse krav ikke overholdes, vil landbrugsstøtten blive reduceret på

støtte en mere varieret planteproduktion med et større fokus på afgrøder, der kan indgå i humant konsum og et mindre fokus på foderafgrøder.

- Biodiversitet og bæredygtighed. Der gives tilskud til udlæg af flere ekstensive arealer i form af brak og småbiotoper. Der må ikke anvendes gødning og pesticider på arealerne. Hvert udlagt element skal udgøre mindst 0,5 ha. Det skal være arealer, der ligger ud over de 4 pct. ikke-produktive arealer, som alle landmænd skal etablere under GLM 8. "Bæredygtighed" i ordningens titel blev tilføjet i den sidste del af de politiske forhandlinger i folketinget. Det derfor uklart, hvad dette betyder i praksis.
- Målrettet regulering (i 2026 og 27). Etablering af målrettede efterafgrøder og alternativer fortsætter som en landdistriktsordning i 2023 og 2024. Dernæst bliver det fra 2026 til et eco scheme. Det er endnu uvist, hvordan ordningen mere præcist vil komme til at se ud fremadrettet, da ordningen vil blive udviklet under hensyn til

den nye kvælstofreguleringsmodel.

- Dertil kommer en række ordninger i det danske landdistriktsprogram: Fortsættelse af miljø- og naturtilskudsordninger i søjle 2, Investeringstøtte vil især målrettes tilskud til grønne bioraffineringsanlæg, ung landbrugerstøtte og ø-støtte.

samme måde som for krydsoverensstemmelse (fremadrettet kaldet konditionalitet). Økologer er ikke længere grønne per definition og skal derfor i de fleste tilfælde overholde kravene på lige fod med andre landmænd. Herunder kan følgende GLM-krav fremhæves:

- GLM 6: Krav om plantedække i den/de mest følsomme perioder. Kravet er under afklaring. Forslaget i CAP-planen lyder på "minimum 60 pct. plantedække i den mest følsomme periode" Perioden er ikke defineret.
- GLM 7: Årlig afgrøderotation. Som vi skrev om i medlemsbrevet i oktober, giver dette anledning til en vis bekymring. Kravet er fortsat under afklaring. Forslaget i CAP-planen lyder på en fortsættelse af den nuværende 2-3 afgrøde-regel (afgrødediversificering). Dog skærpes kravet, så den største afgrøde maksimalt må fylde 70 pct. af omdriftsarealet (i dag 75 pct.). Der er mulighed for en alternativ opfyldelse ved at have en ny afgrøde på alle marker hvert år. Økologer og bedrifter under 10 ha er undtaget fra kravet.
- GLM 8: Etablering af 4 pct. ikke-produktive arealer. Forslaget i CAP-plan høringen er, at brak, markbræmmer, småbiotoper, GLM-søer og fortidsminder samt

3-meter bræmmer beliggende på omdriftsarealer, og som er mere end 100 m², kan tælle med i opfyldelsen af kravet. Læhegn kan ikke tælle med i opfyldelsen af kravet. Antallet af beskyttede GLM-landskabelementer udvides ikke. Desuden fortsætter det nuværende forbud mod beskæring af buske og hække i fuglenes yngletid.

Som noget nyt indføres der også konditionalitet på en række forhold vedrørende ansættelsesforhold og arbejdssikkerhed. Det kaldes social konditionalitet. Den danske udmøntning af dette kendes endnu ikke.

EU-aftalen giver med indførslen af den såkaldte bruttoarealmodel mulighed for, at flere småbiotoper m.v. kan være berettiget til basisindkomststøtte. Det vil det også blive i Danmark, men reglerne vil blive meget komplekse. Derudover er det fra EU's side fastlagt, at 3 pct. af den direkte støtte skal anvendes til unge nyetablerede landmænd. De vil i Danmark blive brugt til en etableringsstøtteordning, der vil ligge i landdistriktsprogrammet.

Omfordeling, støttelofter og fleks

EU-aftalen indeholder et krav om, at der skal indføres 10 pct. omfordelings-

støtte. Omfordelingen kan også ske på andre måder end via en decideret omfordelingsstøtte. Det er frivilligt for medlemslandene at indføre støttelofter og degressivitet, hvor støtten over et vist niveau reduceres.

Som vi tidligere har noteret os, kan vi glæde os over, at regeringen i den nationale CAP-plan lægger op til, at der ikke vil blive indført støttelofter, degressivitet og omfordelingsstøtte. I forhold til omfordelingsstøtten henvises der i CAP-plan-høringen til, at udjævningen af hektarstøtten i sig selv vil medføre en betydelig omfordeling af støtten.

Andre støtteordninger

I Danmark vil der desuden blive indført følgende koblede støtteordninger:

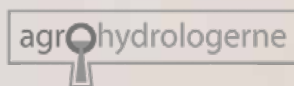
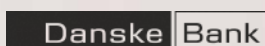
- Fortsættelse af den midlertidige forhøjelse af slagtepræmien til kvier, tyre og stude til 245 mio. kr. årligt.
- Ko-præmie, der gradvist udfases. Startende på 85 mio. kr. i 2023 og sluttende på 21 mio. kr. i 2026.
- Stivelseskartoffelpræmie på 25 mio. kr. i 2023.
- Der vil være sektorprogrammer målrettet frugt og grønt samt biavl.
- Tilskud til lokale aktionsgrupper (såkaldt LAG) med fokus på general landdistriktsudvikling vil fortsætte i søjle 2.

En endelig fastlæggelse af reglerne kræver som beskrevet at EU-Kommissionen godkender den danske nationale CAP-plan. Der kan først forventes fuldstændig klarhed over støtteordninger og støttebetingelser, når vi kommer et godt stykke ind i 2022.

Vores virksomhedsmedlemmer gør en forskel

Sektionen for Større Jordbrug samarbejder med en række virksomheder, der gerne åbner dørene for vores medlemmer og er flittige gæster ved vores arrangementer. Vi takker for det gode samarbejde i 2021.

Skovrådet

I 2021 arbejdede Skovrådet målrettet med temaet "Fremme af en bæredygtig dansk træproduktion som bidrag til den grønne omstilling". Det udmøntede sig i syv konkrete anbefalinger, som blev overleveret til Miljøministeren i november måned. Skovrådet er sammensat af 11 branche- og interesseorganisationer, som alle arbejdede sammen og bidrog til anbefalingerne.

Anbefalingerne fra Skovrådet berører både forsyningsiden og anvendelsesiden af danskproduceret træ. Som repræsentanter for skovejere i Danmark fokuserede vi i Sektionen primært på input til forsyningsiden af anbefalingerne. Dette berørte især certificeringsordninger og registrering af vores naturværdier. Her har vi forsøgt at komme konstruktive relevante input til, hvordan vi kan være en del af løsningen fremover samtidig med, at der bliver taget de nødvendige driftsmæssige og kommercielle hensyn.

Skovrådets arbejde i 2022 vil uden tvivl indeholde tematikker, der er i tråd med sidste års tema. Det forventes, at emner relateret til klima, bæredygtighed og biodiversitet vil fylde meget på dagsordenen det næste år. I Sektionen ser vi frem til et godt samarbejde i Skovrådet om disse emner.

Christian Holck er Sektionen for Større Jordbrugs repræsentant i Skovrådet

Jagt og vildtforvaltning -

Arbejdet i Vildtforvaltningsrådet, der er rådgivende for Miljøministeren i spørgsmål om jagt og vildtforvaltning er traditionelt set et højt prioriteret område i Sektionen for Større Jordbrug, der bemandes af Landbrug & Fødevarers to pladser i Rådet. I juni 2021 overtog Christina Ahlefeldt-Laurvig Større Jordbrugs plads i Rådet fra Frederik Lüttichau, der havde siddet på pladsen siden 2018.

To af de centrale emner for Vildtforvaltningsrådet i det forgange år var udsætningen af ænder samt forvaltningen af kronvildt.

Uenighed om udsætning af ænder

Muligheden for at udsætte gråænder til jagt er et område, som har været drøftet i en længere periode i Vildtforvaltningsrådets udsætningsgruppe, da det eksisterende udsætningsforlig fra 2017 udløber for ændernes vedkommende i 2022.

Desværre tog arbejdet i udvalget en uønsket drejning, da det kom frem, at reglerne vedr. indberetning af udsatte ænder desværre ikke var blevet

overholdt, med det resultat, at der er blevet udsat langt flere ænder, end der er blevet indberettet.

Dette gav modstanderne af andeudsætningen en anledning til helt at ønske udsætningen stoppet, hvilket resulterede i en delt indstilling fra Vildtforvaltningsrådet til Miljøministeren.

På den ene side stod Landbrug & Fødevarer, Dansk Skovforening og Danmarks Jægerforbund med en anbefaling om fortsat udsætning på baggrund af konkrete anvisninger til et forstærket kontrolsystem. Og på den anden side stod Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Dyrenes beskyttelse og Friluftsrådet med en anbefaling af totalt stop for udsætning af ænder fra 2022.

Uvis fremtid for andeudsætningen

Selvom indstillingerne blev afgivet til Miljøministeren i juni måned 2021 er der endnu ikke truffet en endelig beslutning om, hvad der skal ske med andeudsætningen. Hvis Miljøministeren ender med at stoppe muligheden

- arbejdet i Vildtforvaltningsrådet

for udsætning af gråænder, vil det kunne få økonomiske konsekvenser både for de berørte ejendomme og for de opdrætterne af vildtfugle, der lever af at sælge gråænder til udsætning. Men det vil også få store konsekvenser for rigtig mange jægere og mindre ejendomme, der måske ikke har en direkte økonomisk interesse i udsætningen, men hvor andeudsætning og -jagt er en vigtig del af herlighedsværdierne og jagtkulturen.

På denne baggrund er der et stort ønske fra Større Jordbrug og Landbrug & Fødevarer om, at Miljøministeren enten vælger at efterkomme indstillingen om en fortsat andeudsætning eller beslutter at sende indstillingen retur til Vildtforvaltningsrådet med opfordring til at finde en fælles løsning, der giver mulighed for fortsat udsætning af gråænder.

Der er dog ingen tvivl om, at de manglende indberetninger af udsatte ænder også kan få betydning for den genforhandling af forliget vedr. udsætning af fasaner og agerhøns, der skal igangsættes i Vildtforvaltningsrådet i det kommende år. Det vil derfor være

helt afgørende, at alle der udsætter fugle til jagt, sikrer at gældende regler vedr. udsætning og indberetning overholdes.

Arealkrav for hjortevildt

Et andet stort emne på vildtforvaltningsområdet, som også har været drøftet i Vildtforvaltningsrådet er implementeringen af nye regler vedr. forvaltning af kron- og dåvildt. I 2020 indstillede Rådet på nær Danmarks Jægerforbund, at Miljøministeren gennemførte nye regler vedr. forvaltning af hjortevildt. Dette omfatter blandt andet et arealkrav udformet således, at enhver jæger med jagtareal, der opfylder jagtlovens minimumskrav, får mulighed nedlægge én hjort pr. jagtsæson. Afskydning herudover skal kræve et jagtareal 100 ha for afskydning af yderligere én kronhjort og 50 ha. for dåhjorte. Der foreslås ikke nogen begrænsninger i forhold til jagt på hinder, kalve og spidshjorte.

Arealkravet indgår som en del af en samlet løsning fra Vildtforvaltningsrådet, der også foreslår, at man ser på flere supplerende værktøjer til at sikre en mere bæredygtig sammensætning

af vildtbestanden. Det kan fx være anvendelsen af bestandsmål, lokale jagttider eller sprossefredning.

Landbrug & Fødevarer bakker op om de foreslåede tiltag - herunder også arealkravet. Set fra landbrugets synspunkt er det helt centralt, at der sker en kronvildtforvaltning, der kan minimere omfanget af markskader. Derfor er der behov for at sikre, at der afskydes flere hinder og kalve, hvilket blandt andet kan fremmes ved at sætte en begrænsning på det antal voksne kronhjorte, der kan skydes.

Det er dog vigtigt at fremhæve at arealkravet blot er den del af den løsning, der skal sikre en fremtidig hjortevildtforvaltning, der både tilgodeser landbruget, skovbruget, jægerne og befolkningens ønsker om at kunne iagttage kronvildtet i naturen.

Det var forventningen at de nye regler skulle være gennemført ved en ændring af lov og jagt og vildtforvaltning i 2021, men lovbehandlingen er blevet udskudt til 2022.

Fit for 55 kan få vidtrækkende konsekvenser

EU har forpligtet sig til at opnå klimaneutralitet senest i 2050, og har et delmål om mindst 55 pct. klimareduktion i 2030. For at kunne nå målet, har EU-Kommissionen præsenteret en omfattende klimalovpakke – den såkaldte fit for 55 pakke - der har til formål at reducere emissionerne fra industri, bygninger, transport og arealanvendelse.

Første runde af klimalovpakken blev præsenteret i juli 2021 og indeholdt 13 konkrete initiativer, heriblandt flere initiativer, der vil have vidtrækkende konsekvenser for den danske landbrugs- og fødevarerklønge. Det gælder revisionen af kvotehandelsdirektivet (ETS'en), forslaget til en revision af byrdefordelingsaftalen (ESR), forslaget om arealanvendelse i EU (LULUCF), energibeskatningsdirektivet, direktivet for vedvarende energi (VE-II) og forslaget om en ny CO2 grænsetilpasningsmekanisme (CBAM).

De mest problematiske forslag er byrdefordelingsforslaget og forslaget om arealanvendelse.

Byrdefordelingsforslaget fastsætter nationale reduktionsmål for de ikke kvotebelagte sektorer, der i næste revision primært vil bestå af landbrugssektoren. Byrderne fordeles på basis af medlemslandenes generelle velstand og BNP, og derfor tildeles Danmark et af de højeste redukti-

onskrav i EU på ca. 50 pct. i 2030. L&F er bekymret over, at Danmark ikke får kredit for at være længere fremme end andre europæiske lande, når det kommer til den grønne omstilling af landbrugsproduktionen. Det kan hæmme den danske landbrugssektor, fordi de billigste reduktioner allerede er sikret, og yderligere reduktioner vil være forbundet med betydeligt højere omkostninger.

Det reviderede forslag til arealanvendelse i EU er L&F også meget opmærksom på. Forslaget indeholder bl.a. en intention om at etablere en samlet landesektorsøjle efter 2030, der regulerer udledninger og optag fra arealer, skovbrug og landbrug. Mere problematisk indeholder forslaget også en målsætning om, at den samlede landesektorsøjle skal opnå klimaneutralitet allerede i 2035. Kommissionen har i deres konsekvensvurdering til forslaget indikeret, at landbrugssektoren realistisk kan bidrage med 20 pct. til klimaneutralitetsmålet.

Anden runde af klimapakken er netop blevet præsenteret, og indeholder bl.a. en dekarboniseringspakke for brint- og gasmarkedet, et forslag til regulering af metanemissioner i energisektoren og et forslag til revision af direktivet for bygningers energimæssige ydeevne. Dertil præsenterede EU-Kommissionen

også deres meddelelse om "bæredygtige kulstof-cykluser" der lægger retningen for udvikling af carbon farming i EU. Kommissionens ide er, at landmænd gennem dyrkningsmetoder, der har en positiv CO2-effekt, skal kunne bidrage til opnåelsen af EU's ambitiøse klimamålsætninger. Kommissionen forventer, at omlægningen til carbon farming kan blive begyndelsen til et nyt marked for CO2-kreditter bygget op om de CO2-gevinster, de bidrager til. Meddelelsen følges op af et konkret lovforslag om certificering af kulstofoptag, der præsenteres i 2022.

I L&F bliver der arbejdet intenst med politikudvikling og interessevaretagelse i forbindelse med klimalovpakken. Der er særligt været fokus på udarbejdelsen af konkrete ændringsforslag til dele af pakken, og parallelt er der været fokus på allianceopbygning i Bruxelles.

Ændringsforslagene skal bruges til at sætte et stærkt præg på EU-Kommissionens udkast til forslag, som kan medvirke til at skabe bedre rammevilkår for den danske fødevarerklønge og danske landmænd. L&Fs forslag deles med relevante medlemmer af Europa-Parlamentet, med Fødevarerministeriet og med Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet.

Udgangspunktet for ændringsfor-

10 %

20 %

30 %

gene er, at det kommende regelsæt skal være stabilt og forudsigeligt for den danske fødevarerklænge. Dertil lægges der vægt på, at drivhusgasreduktionerne i EU skal hentes, hvor de er mest omkostningseffektive, og at den grønne omstilling skal gå hånd i hånd med vækst, beskæftigelse og eksport.

Ændringsforslagene tager afsæt i mandatet fra L&F's V-formandsskab, dvs.:

- At der sikres en længere tids-horisont fsva. udfasningen af gratiskvotetildelingerne inden for EU's kvotehandelssystem
- At den danske landbrugssektor med byrdefordelingsaftalen ikke udsættes for ulige konkurrencevilkår sammenlignet med andre EU-medlemslande
- At målsætningerne for kulstofoptag i LULUCF-sektoren – der fra 2035 dækker både skov, arealer og landbrug - primært indfries gennem øget optag i skov og arealer, og at der udvikles nye forretningsmodeller for kulstofoptag i EU
- At en grænseudligningstold indrettes på en sådan måde, at tolden ikke forværrer konkurrenceevnen for EU-producerede varer i forhold til udenlandske produkter.

For at sikre maksimal indflydelse på udformningen af lovgivningen i Bruxelles har L&F taget initiativ til og koordineret et større arbejde med at skrive fælles ændringsforslag sammen med vigtige europæiske landbrugsorganisationer. Der arbejdes tæt sammen med bl.a. tyske DBV, finske MTK og svenske LRF. Det er lykkedes at opnå enighed om fælles forslag til byrdefordelingsaftalen, der arbejdes på fælles ændringsforslag til forslaget om arealanvendelse (LULUCF), og der kommer formentlig til at være fælles koordinering om forslag til kvotehandelsdirektivet og CO₂ grænsetilpasningsmekanismen. Gennem det tætte samarbejde øges L&F's indflydelse og stemme i Bruxelles. Sideløbende arbejdes der også på at få så stor indflydelse som muligt på den fælles europæiske landbrugsorganisation Copa & Cocegas holdning til pakken. Det vil også bidrage til at skabe øget synlighed om L&F's prioriteter.

Det er endnu usikkert hvornår forhandlingerne om klimapakken afsluttes i Bruxelles. Der vil være intens mødeaktivitet i foråret 2022, og L&F følger processen tæt. I løbet af 2022 vil der løbende være opdateringer i L&F's nyhedsbreve.

2030

40 % 50 %

Medlemsarrangementer

Virtuelt årsmøde

Der var debat i Rådssalen på Axelborg, da Sektionen for Større Jordbrug for første gang holdt virtuelt årsmøde. 166 medlemmer så med, da vi bl.a. hilste på Landbrug & Fødevarers nyvalgte formand, Søren Søndergaard, og bød Søren Wümpelmann Juhl velkommen i Udvalget for Større Jordbrug.

Virtuelt seminar om adgangsforhold i den private natur

19. marts var der arrangeret medlemsmøde om adgangsregler i den private skov i samarbejde med Dansk Skovforening. Hans Berner og Rudolf Luel fortalte om deres oplevelser med en stor stigning i antallet af besøgende som følge af corona-nedlukningen af samfundet, og Tanja Blindbæk Olsen fra Dansk Skovforening gjorde os klogere på adgangsregler og skiltning i skoven.

Virtuelt medlemsarrangement om regeringens landbrugsudspil

Året igennem forsøgte vi så godt som muligt at holde medlemmerne orienteret om de igangværende landbrugsforhandlinger. I april kom regeringen med sit udspil til en landbrugsaftale. Klimadirektør Niels Peter Nørring udlagde sammen med formanden Christina Ahlefeldt-Laurvig teksten for SSJ's medlemmer.

Medlemstur til Samsø

Fredag 17. september samledes medlemmer af Sektionen for Større Jordbrug på havnene i Kalundborg og Hou for at stævne mod Samsø. På Brattingsborg Gods på Samsø stod vært Anders Danneskiold Lassen klar til at tage imod og fortælle om Brattingsborgs arbejde med energi, naturpleje og skov- og landbrugsdrift. Dagens tema var klimaregnskaber og -kreditter. Holger Nehmdahl fra ConTerra, som har lanceret klimaregnskaber i samarbejde med Sektionen for Større Jordbrug og Dansk Skovforening, forklarede, hvordan ConTerra arbejder med registerdata, og gav et grundigt indblik i maskinrummet med beskrivelse af vejen fra data til endeligt klimaregnskab.

Ungdomsseminar hos Kromann-Reumert

Kromann Reumert lagde lokaler til, at Større Jordbrugs yngste medlemmer samledes til seminar. Der var stor interesse og spørgelyst fra de fremmødte, da advokaterne Morten Gahrn og Mette Richmann Graah fortalte om de særlige overvejelser, som man bør gøre sig i forbindelse med indgåelse af forskellige typer af kontrakter. Politisk direktør i Landbrug & Fødevarer, Morten Boje Hviid rundede aftenen af med en levende fortælling om landbrugsaftalen og dens betydning for det at drive landbrug i Danmark fremover.

KROMANN
REUMERT

European Landowners' Organization

Større Jordbrug har igennem en årrække været medlem af The European Landowners' Organization (ELO).

I 2021 har ELO særligt fulgt reformen af CAP'en, hvor man med succes har kæmpet for, at der ikke blev indført tvungen capping af støtten. Fokus er nu på de nationale CAP-planer, og de kommende års fokus vil afhænge af medlemmernes individuelle behov.

Meget af den lovgivning, vi som landbrugere påvirkes af, tager sit udgangspunkt i EU.

EU-Kommissionen har en række initiativer i støbeskeen, og ELO arbejder aktivt med dem. Blandt de største er Farm-to-Fork – strategien, der skal sætte kursen for, hvordan EU skal bidrage til at opnå et fair, sundt og miljøvenligt globalt fødevarer-system. ELO har sammen med 26 andre væsentlige europæiske organisationer udarbejdet en fælles position. Adskillige nyligt offentliggjorte undersøgelser af Farm to Fork-strategien indikerer, at de nuværende mål vil medføre betydelige omkostninger for EU's landmænd og levedygtigheden af den europæiske landbrugs- og fødevarer sektor, hvis de implementeres som foreslået. I den fælles position opfordrer ELO til en grundigere analyse af problemstillin-

gerne og deres årsag, inden der gennemføres unødvendig dyr og restriktiv lovgivning.

Et andet væsentligt emne i 2022 bliver EU's biodiversitetsstrategi, der bl.a. indeholder kravet om streng beskyttelse af 10 pct. af EU's areal. I betragtning af at næsten 95 % af Europas jord er på private hænder, bør jordejere betragtes som de vigtigste partnere i at sikre succesen med ethvert biodiversitetsmål. ELO deltager derfor i en række koordinerende grupper og har sammen med Nature Users Forum udarbejdet en fælles position. Dette arbejde har bl.a. været med til at sikre, at et frygtet forbud mod jagt og fiskeri i strengt beskyttet natur nu er taget af bordet. EU-Kommissionen har samtidig nedsat en specifik ekspert-gruppe, der skal se på beskyttelsen af private landområder.

Endelig er der EU-skovstrategien for 2030. Rådet har vedtaget, at skovene skal bidrage mere til den europæiske grønne pagt og globale mål. ELO er bekymret for at strategien bliver for ubalanceret. Bl.a. fordi der synes at være fokus på bevarelse af skoven, men ikke på anvendelse af den. ELO deltager derfor i en række aktiviteter, der har til formål at sætte fokus på dette.

Om ELO

ELO er paraplyorganisation for nationale landdistriktsorganisationer for medlemmer, som forvalter landbrug, skovbrug og miljø i hele Europa.

ELO er aktiv i mere end 45 rådgivende komitéer og grupper og har kontakter på øverste politiske niveauer i EU, medlemsstater og globalt. Derfor kan organisationen arbejde med politisk og lovgivningsmæssig interessevaretagelse på EU-niveau, som har betydning for landbrugssektoren, og arbejde for at maksimere de positive virkninger for medlemmerne.

Organisationen arbejder med en bred vifte af projekter støttet af EU (Erasmus+, Horizon 2020 m.fl.), som vedrører mange emner såsom landbrug, jord, agroskovbrug, cirkulær økonomi, jordbrugets multifunktionalitet, spildevand, økosystemtjenester og mange flere.

Kommende arrangementer

25. marts:
Medlemsarrangement hos Yara i Fredericia.

25.-26. april
Forårsseminar på Hotel Munkebjerg.

Læs mere om arrangementerne på
www.stoerrejordbrug.dk/arrangementer/